

Kettőscsillag megfigyelések 1980 február.

Észlelő: Mohácsi Gyula, Székesfehérvár

80/840 mm ZEISS refraktor

Rho - 1 ORI = Struve 654

168x: Egy gyémánt! Sárgászöld és biborkék csillagok al-
kotta nagyon egyenlőtlen, standard /7;1/ pár. PA 60°.

Béta ORI = Struve 668

168x: Nagyszerű pár! Nagyon könnyű a 7 mg eltérés ellené-
re. Webb szerint "csodálatos és kitűnő próbaobjektum kistáv-
csövek számára!" Burnham és Franks egy 3,2 cm-es objektívvel
is képes volt megpillantani a társat, amely maga is egy gyors
kettős rendszer.

Számomra a főcsillag határozottan zöldnek tűnt egy piciny
sárgával, míg a PA 200° felé fekvő társ talán kék. A Mitchel-
féle komponens nem volt látható.

Struve 761 ORI

168x: Könnyű, szép hármás rendszer, kékesfehér csillagok-
ból. PA 270° /AC/ és 20° /AB/.

Zéta ORI = Struve 774

168x: Mesés szép látvány! Az AB pár Kunowsky fölfedezése
/furcsa, hogy Sir W. Herschel elszalasztotta!/. Webb megjegy-
zi, hogy "a főcsillag szinte leírhatatlan színű, amely minden
megfigyelő szerint más és más". Struve szerint "olivacea sub-
rubicunda". Refraktorom nagyszerűen fölbontotta a párt /2;3/,
s mindkét komponenst zöldessárgának mutatta. A Burnham-féle
harmadik csillag nyílt /57;2/, könnyű és fehér. PA 150° /AB/
és 10° /AC/.

Struve 817 ORI

168x: 20 ivpercre délre található a Betelgeuse-től.
Könnyű, széles /18;5/ pár. Egyenlő /8,2 - 8,3 mg/, kékesfehér

és szürke csillagok alkotják. PA 80° .

Struve 449 TAU

172x: Közvetlen látással csak nehezen, elfordított látással biztosan látszik a társ. Eltérő standard pár. A főcsillagnak furcsa színe van. Talán kékessárga. PA 330° .

Alfa TAU = Struve 112

168x: Csalodást éreztem a megfigyelés elvégzésekor. Ugyanis meglepően könnyen és stabilan tudtam észlelni a híres - kb. $120''$ -re fekvő - 11,2 mg-ós társat. Az Aldebaran vörösesnarancsnak, a kísérő kékesfehérnek tűnt. PA 40° .

Word egy 4,8 cm-es objektívvel is képes volt meglátni a B komponenst. Burnham pedig /15,2 cm-es refraktorával/ tovább bontotta 11 - 13,5 mg; 178° és 279° . Ezenkívül rábukkant egy még halványabb csillagra is /D/: 3174° és 109° . Az Aldebaran és a D komponens sajátmozgása megegyezik, tehát fizikailag kötött rendszert alkotnak, s fokozatosan maguk mögött hagyják a BC párt.

A kettőscsillag észlelések nagy alakjai I.

Robert Grant Aitken /1864 - 1951/

Aitken 1864. december 31-én született Jackson-ban. Az Oakland High School-ban tanult majd ezt követően a Williams College-ben szerzett diplomát 1887-ben. Később matematikát tanult a Livermore College-ben. 1891 és 1895 között az University of the Pacific matematika professzoraként tevékenykedett. Ekkortájt lett a Lick Observatórium asszisztense és a kettősök csillagászatának területén végzett első megfigyelései során az E.E. Barnard által kiválasztott kettősöket mérte a 12"-es refraktorral.